

Voegwoord

Overzicht voegwoorden

Een voegwoord voegt twee zinnen samen.

Twee hoofdzinnen

• en	Hij leest een boek en zijn broer kijkt televisie.	naast elkaar / tegelijk
• maar	Logeren vind ze leuk maar ze mist haar eigen huis ook.	tegenstelling
• of	Wil je koffie of wil je thee?	keuze
• want	Ik drink koffie want dat lust ik graag.	reden
• dus	Het is droog dus we kunnen naar buiten gaan.	conclusie

Een hoofdzin en een bijzin

Tijd

• wanneer	Ik bepaal zelf wel wanneer ik naar bed ga.	dan, op het moment dat
• als	Je mag naar huis, als je werk klaar is.	dan, voorwaarde
• terwijl	Ik schil de aardappels, terwijl jij de groente schoonmaakt.	tegelijkertijd
• zodra	Hij komt zodra hij klaar is.	zo gauw als
• voordat	Voordat ik aan tafel ga, was ik mijn tanden.	daarvoor
• voor	Voor ik naar bed ga, poets ik mijn tanden.	daarvoor
• nu	Het wordt echt lente in de stad, nu het weer warmer wordt.	op het moment
• toen	Hij wilde net bellen, toen zijn vriend het café binnen kwam.	op dat moment
• nadat	Ik doe het licht uit, nadat ik de deur op slot heb gedaan.	daarna

Tijdsduur

• zolang als	Het was stil in huis, zolang als de kinderen weg waren.	hoelang
• totdat	Het was stil in huis, totdat de kinderen thuis kwamen.	tot aan
• sinds	Ze voelt zich gelukkig, sinds ze getrouwd is.	vanaf

Oorzaak, gevolg, reden, doel

• doordat	Ik kwam te laat, doordat de brug open stond.	oorzaak
• zodat	Het heeft hard geregend, zodat er overal plassen liggen.	gevolg
• zo..... dat	Het heeft zo hard geregend, dat er overal plassen liggen.	gevolg
• waardoor	Het heeft hard geregend, waardoor er overal plassen liggen.	gevolg
• omdat	Ik ga naar de film, omdat ik daar zin in heb.	reden
• opdat	Kom op tijd, opdat we vroeg kunnen vertrekken.	doel (ook: zodat)

Voorwaarde

• als	Je mag naar huis, als je werk klaar is.	voorwaarde
• indien	Je mag naar huis, indien je werk klaar is.	voorwaarde, formeel
• mits	Je mag naar huis, mits je werk klaar is.	voorwaarde (met nadruk!)
• tenzij	We gaan naar het bos, tenzij het regent.	behalve als

Tegenstelling

• hoewel	Ze gaat naar het feest, hoewel ze niet uitgenodigd is.	tegenstelling
• ofschoon	Hij wil graag optreden, ofschoon hij geen talent heeft.	tegenstelling
• ondanks dat	Ze blijft optimistisch, ondanks dat ze slechte resultaten haalt.	tegenstelling

Vergelijking

• zoals	Reken de som maar uit, zoals je dat op school geleerd hebt.	hetzelfde
• alsof	Ze renden, alsof er iemand achter ze aan zat.	het lijkt zo

dat en of - (indirecte rede)

• dat	Hij zegt dat ze naar Canada gaan.	wat? - zeker
• dat	Het is fijn dat het weekend is.	wat? - zeker
• of	Hij vraagt of ze met vakantie weg gaan.	wat? - onzeker
• of	Het is niet zeker of zhet morgen mooi weer is.	wat? - onzeker